

Lieta Nr.A43014911
SKA – 652/2013

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2013.gada 27.augustā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta senatoru kolēģija šādā sastāvā:

senatore R.Vīduša
senators A.Gujāns
senatore I.Skultāne

rīcības sēdē izskatīja SIA „KaimS” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 5.aprīļa spriedumu administratīvajā lietā, kas ierosināta pēc SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” pieteikuma par Konkurences padomes 2011.gada 21.oktobra lēmuma Nr.E-02-66 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Konkurences padome saņēma Iepirkumu uzraudzības biroja iesniegumu par iespējamu aizliegtu vienošanos starp cenu aptaujas pretendentiem SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.”. Padome ar 2011.gada 21.oktobra lēmumu Nr.E-02-66 uzlika pieteicējam SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” naudas sodu par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkta pārkāpumu. Pieteicējam arī uzlikts pienākums veikt grozījumus ar darbiniekiem noslēgtajos darba līgumos, paredzot, ka papildu darbi ārpus noteiktajiem darba

pienākumiem saskaņojami ar vadību un ka līguma darbības laikā aizliegts izpaust iegūto informāciju bez vadības atļaujas.

[2] Pieteicējas minēto lēmumu pārsūdzēja Administratīvajā apgabaltiesā. Ar apgabaltiesas 2013.gada 5.aprīļa spriedumu pieteikumi daļēji apmierināti. Spriedumā norādīti tālāk minētie apsvērumi.

[2.1] Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ir aizliegtas un kopš noslēgšanas spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šā piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci. Cenu aptaujas gadījumā brīvu un godīgu konkurenci deformē vai kavē jebkādas ar šo aptauju saistītas informācijas apmaiņa starp konkrētā tirgus dalībniekiem, ja šī informācija ļauj prognozēt kāda cita tirgus dalībnieka dalību cenu aptaujā un tā rīcību, attiecīgi plānojot savu rīcību.

Pieteicēju piedāvājumus Dobeles Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centra 2009.gadā rīkotajai cenu aptaujai sagatavoja un iesniedza viena persona – Reinis Zeminskis, kurš bija SIA „KaimS” darbinieks (projektu vadītājs), bet SIA „Būvfirma L.B.K.” vairs nestrādāja un tās piedāvājumu sagatavoja pēc SIA „Būvfirma L.B.K.” amatpersonas L.Bērziņas lūguma. Lietā nav strīda par abu pretendentu apliecinājumu identiskumu, vienādajām gramatiskajām un sintaktiskajām kļūdām piedāvājuma dokumentos, identisko piedāvājumu noformējumu, kā arī identiski veidotām tāmju galvenajām pozīcijām.

Ievērojot pieteicēju amatpersonu paskaidrojumus par abu uzņēmumu iepriekšējo sadarbību un attiecībām ar R.Zeminski, nav atzīstams par ticamu pieteicēju paskaidrotais, ka tām nebija un nevarēja būt zināms, ka R.Zeminskis abu uzņēmumu vārdā sagatavojis un iesniedzis piedāvājumus, un R.Zeminska paskaidrotais, ka viņš nepaziņoja vadībai, ka gatavo iepirkuma dokumentāciju arī citai kompānijai. Pieteicējām bija jāapzinās un rūpīgi jāizvērtē riski, ko rada R.Zeminska iesaistīšana konkurējoša uzņēmuma darbībās. Pieteicējas pavirši izturējās pret sava darbinieka darbības kontrolēšanu un ar savu pasīvo attieksmi apzināti pieļāva piedāvājumu sastādīšanu, nepastāvot godīgai konkurencei.

Apkopojot minēto, Konkurences padome pamatoti secināja, ka pieteicējas rīkojušās saskaņoti.

[2.2] Konkurences likumā nav noteikts termiņš, kādā Konkurences padomei jāpieņem lēmums par sankciju piemērošanu par normatīvo aktu pārkāpumu. Lai nodrošinātu

vieneidīgu normatīvo aktu piemērošanu un vienlīdzīgas tirgus dalībnieku tiesības, ir pamats piemērot Eiropas Savienības normatīvajos aktos noteikto noilguma termiņu konkurences lietās. No Padomes regulas (EEK) Nr.2988/74 (1974.gada 26.novembris) attiecībā uz noilguma termiņiem procesuālās darbībās un sankciju piemērošanā atbilstoši Eiropas Ekonomikas kopienas transporta un konkurences noteikumiem (turpmāk Regula Nr.2988/74) 1.panta 1.punkta „b” apakšpunkta un 1.panta 2.punkta izriet, ka soda piemērošanai noilgums ir pieci gadi, skaitot no dienas, kad izdarīts pārkāpums, bet ilgstoša vai atkārtota pārkāpuma gadījumā laiku skaita no dienas, kurā pārkāpums pārtraukts. Šajā gadījumā lēmums pieņemts nepilnus divus gadus pēc pārkāpuma uzsākšanas. Līdz ar to soda uzlikšanai lēmuma pieņemšanas laikā nebija iestājies noilgums.

[2.3] Pieteicējam nepamatoti noteikts pienākums papildināt ar darbiniekiem noslēgtos darba līgumus.

[3] SIA „Kaims” iesniedza kasācijas sūdzību par apgabaltiesas spriedumu daļā, kurā pieteikums noraidīts. Kasācijas sūdzībā norādīti tālāk minētie apsvērumi.

[3.1] Konkurences padome lietu ierosinājusi vēlāk nekā 30 dienas pēc Iepirkumu uzraudzības biroja iesnieguma saņemšanas. Nosakot termiņu, kādā Konkurences padomei jāierosina lieta pēc savas iniciatīvas vai uz citas institūcijas ziņojuma pamata, pēc analogijas piemērojams termiņš lietas ierosināšanai pēc privātpersonas iesnieguma.

[3.2] Tiesa nepamatoti secināja, ka konkurences lietas nav pielīdzināmas administratīvo pārkāpumu lietām. Abu lietu veidu izskatīšanā laikā, kad cenu aptaujai tika iesniegti piedāvājumi, bija piemērojamas Administratīvā procesa likuma normas. Līdz ar to lēmuma pieņemšanas laikā bija iestājies noilgums, kādā padomei ir tiesības piemērot sankcijas. Tiesas piemērotā Regula Nr.2988/74 paredz ilgāku noilguma termiņu nekā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss.

[3.3] Tiesa nav vērtējusi apstākli, ka pieteicēju piedāvātās cenas nebija vienādas.

[3.4] R.Zeminska darba līgumā ir norādīts, ka viņam ir pienākums neizpaust komercnoslēpumu, taču šo līgumu tiesa nav vērtējusi.

[3.5] No lēmuma izriet, ka gadījumā, ja līgumā būtu ietverti Konkurences padomes norādītie noteikumi, nebūtu konstatējams pārkāpums. Tādējādi, atceļot lēmuma 2.punktu, lēmums jāatceļ arī pārējā daļā.

Motīvu daļa

[4] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 338.¹panta otrās daļas 2.punktam senatoru kolēģija var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja nerodas šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav nozīmes judikatūras veidošanā. Proti, kasācijas tiesvedību var atteikties ierosināt, ja kasācijas sūdzība formāli ir pieļaujama, bet tās izskatīšana kasācijas instancē nav lietderīga.

Senatoru kolēģijai nerodas šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu un šādas šaubas nerada arī kasācijas sūdzības argumenti.

[5] Tiesa pilnīgi, objektīvi un vispusīgi ir izvērtējusi lietā esošos pierādījumus un nonākusi pie secinājuma, ka iestāde pamatoti konstatējusi saskaņotas pieteicēju darbības attiecībā uz dalību konkrētajā iepirkuma procedūrā. Senatoru kolēģija nesaskata pārkāpumus tiesas veiktajā pierādījumu novērtēšanas procesā, savukārt pierādījumu pārvērtēšana un citādāku secinājumu izdarīšana attiecībā uz pieteicējas darbību raksturu nav Senāta kompetencē.

Kasācijas sūdzībā norādītajam apstāklim, ka pieteicēju piedāvātās cenas nebija vienādas, konkrētajā gadījumā nav nozīmes. Gan no Eiropas Savienības Tiesas judikatūras, gan Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā lietotā jēdziena „darbības (bezdarbības) noteikumi” izriet, ka netiek prasīta obligāta vienošanās tieši par preču vai pakalpojumu cenu. Aizliegta ir jebkura informācijas apmaiņa par tādiem konkurenta darbības (bezdarbības) noteikumiem, kas tā vai citādi var ietekmēt konkurējošā tirgus dalībnieka rīcību. Tā kā saimnieciskās darbības mērķis ir gūt ekonomisku labumu, jebkura tirgus dalībnieku darbība ir pamatā vērsta uz tā sasniegšanu, tādēļ vienošanās par darbības noteikumu saskaņošanu arī ir vērsta tieši vai netieši uz ekonomiska labuma gūšanu (*sk. Senāta 2009.gada 29.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-234/2009 18.punktu*).

Arī apstāklim, ka R.Zeminska darba līgumā ietverts aizliegums izpaust komercnoslēpumu, nevar būt nozīmes šīs lietas izskatīšanā, jo tas pats par sevi nenozīmē, ka pieteicēja, pieļaujot, ka viena un tā pati persona sagatavo dokumentāciju dalībai iepirkuma procedūrā abu pieteicēju vārdā, kurām tirgū jāpiedalās neatkarīgi vienai no otras, faktiski nav rīkojušās saskaņoti.

[6] Pieteicēja kasācijas sūdzībā izvirza argumentus gan par noilguma termiņu sankciju piemērošanai, gan par lēmuma pieņemšanas termiņu kopš lietas ierosināšanas.

Attiecībā uz noilgumu konkurences pārkāpumu lietās senatoru kolēģija secina, ka nav pamatots kasācijas sūdzības arguments, ka uz šo izskatīšanu attiecināmi termiņi, kas noteikti Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā. Pieteicēja savu viedokli pamato ar to, ka abu kategoriju lietu izskatīšanai piemērojamas Administratīvā procesa likuma normas, taču tas pats par sevi neļauj automātiski pēc analogijas uz vienu lietu kategoriju attiecināt citu lietu izskatīšanu regulējošas speciālās tiesību normas.

Senatoru kolēģija nepiekrīt apgabaltiesas secinājumam, ka šā termiņa noteikšanai piemērojamas Regulas Nr.2988/74 normas. Minētā regula attiecas uz Komisijas pilnvarām uzlikt soda naudu vai piemērot citas sankcijas par konkurences noteikumu pārkāpšanu (*sk. regulas preambulu un 1.panta 1.punktu*), nevis uz attiecīgām dalībvalstu konkurences iestāžu pilnvarām. Tomēr tālāk minēto apsvērumu dēļ nepareizās tiesību normas piemērošana nekādi nav ietekmējusi lietas izskatīšanas rezultātu.

Kārtību, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem, noteic Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumi Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem”. Noteikumu 26.punktā noteikts: ja kopš pārkāpuma izbeigšanas pagājuši vairāk nekā pieci gadi un pārkāpums nav atstājis būtiskas negatīvas sekas tirgū, padome var uzlikt naudas sodu 250 latu apmērā. No minētās normas izriet, ka piecu gadu termiņš ir noteikts kā robežšķirtne, pēc kuras Konkurences padomei īpaši jāapsver soda piemērošanas lietderīgums, taču arī šā termiņa iestāšanās principā neizslēdz soda piemērošanu.

Konkrētajā gadījumā tiesa nonāca pie secinājuma, ka kopš pārkāpuma izbeigšanas nav pagājuši vairāk kā divi gadi. Tātad nav pamata apsvērt noilguma iestāšanos sankciju piemērošanai. Ņemot vērā minēto, lai arī apgabaltiesa atsaukusies uz tiesību aktu, kas lietā nav piemērojams, tas nav novedis pie nepareiza sprieduma, jo soda piemērošanas termiņa pārsniegšana nav konstatēta.

[7] Arī attiecībā uz pārbaudes lietas ierosināšanas termiņu senatoru kolēģija nepiekrīt pieteicējas viedoklim, ka pēc analogijas piemērojama norma, kas paredz lietas ierosināšanas termiņu pēc privātpersonas iesnieguma saņemšanas.

No Konkurences likuma izriet, ka pārbaudes lieta saistībā ar iespējamu konkurences tiesību pārkāpumu var tikt ierosināta pēc ieinteresētās privātpersonas iesnieguma, pēc padomes iniciatīvas vai pēc citas institūcijas ziņojuma. Attiecībā uz lietas ierosināšanu pēc privātpersonas iesnieguma likumā noteikts trīsdesmit dienu termiņš ar iespēju to pagarināt

(sk. *Konkurences likuma 23.panta trešās daļas 3.punktu*). Savukārt attiecībā uz diviem pārējiem lietas ierosināšanas pamatiem šāds termiņš likumā nav noteikts.

Normas skatot kopsakarā, secināms, ka termiņš lietas ierosināšanai likumā noteikts tieši ieinteresētās privātpersonas tiesību aizsardzības nolūkā, tas atbilst administratīvā procesa vispārīgai kārtībai, ka ikviena privātpersona ir tiesīga sagaidīt savlaicīgu atbildi uz savu iesniegumu gadījumos, ja šis iesniegums iesniegts par jautājumu, kas attiecas uz šo privātpersonu.

Abos pārējos gadījumos termiņš nav noteikts, neatkarīgi, vai lietas ierosināšana notikusi pēc kādas citas institūcijas ziņojuma vai pašas Konkurences padomes iniciatīvas, jo nav nepieciešamības atbildēt uz iesniedzēja iesniegumu.

No likuma neizriet, ka lietas ierosināšanas termiņa noteikšanā būtu nozīmīgas iespējamā pārkāpēja intereses. Šīs personas intereses var tikt apsvērtas, lemjot par soda piemērošanas pieļaujamību, respektīvi, noilgumu soda piemērošanai, kas attiecībā uz pārkāpēju ir būtisks jebkurā sodošā procesā.

Līdz ar to likumā nav konstatējams robs, jo konkrētas ieinteresētas privātpersonas iesniegums ir būtiska atšķirība pirmajam gadījumam no abiem pārējiem.

[8] Pieteicēja uzskata, ka padomes lēmuma atcelšana daļā par pienākuma uzlikšanu grozīt darba līgumus ir pamats lēmuma atcelšanai pilnībā. Proti, šāds pienākums ar lēmumu tika uzlikts tādēļ, lai izbeigtu konstatēto pārkāpumu un turpmāku tā atkārtošanos. Ja darba līgumā būtu iekļauts padomes lēmumā norādītais teksts, tad nebūtu arī Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkta pārkāpuma.

Apgabaltiesa padomes lēmumu daļā par darba līgumu grozīšanu atcēla citastarp tādēļ, ka šāda līguma punkta esība (kas turklāt būtībā atkārtu no likuma izrietošos tiesiskos pienākumus) pati par sevi neizslēdz pārkāpumu, tāpat kā šāda punkta neesība pati par sevi pie pārkāpuma nenoved (*sk. apgabaltiesas sprieduma 14.punktu*). Tādēļ pieteicējas argumentam par padomes lēmumā ietverto argumentāciju attiecībā uz pieteicējai uzlikto pienākumu grozīt darba līgumus nav nozīmes strīdā par to, vai pieteicējas darbībās konkrētās cenu aptaujas ietvaros ir vai nav bijis saskatāms konkurences tiesību normu pārkāpums. Pārkāpuma esība tika konstatēta no tiesas rīcībā esošajiem pierādījumiem par pieteicēju, to darbinieku un R.Zeminska darbībām konkrētajā gadījumā.

[9] Apkopojot minēto, senatoru kolēģijai nerodas šaubas par sprieduma tiesiskumu un arī kasācijas sūdzības argumenti šādas šaubas nerada. Lietai arī nav nozīmes judikatūras

veidošanā. Tādēļ ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 338.1.panta otrās daļas 2.punktu.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 129.1.panta otrās daļas 4.punktam pieteicējai atmaksājama puse no samaksātās drošības naudas.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta pirmo daļu, 338.1.panta otrās daļas 2.punktu un 129.1.panta otrās daļas 4.punktu Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta senatoru kolēģija

n o l ē m a

Atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar SIA „Kaims” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 5.aprīļa spriedumu.

Atmaksāt SIA „KaimS” pusi no samaksātās drošības naudas – 25 (divdesmit piecus) latus.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore

R.Vīduša

Senators

A.Guļāns

Senatore

I.Skultāne